

6930
79

05 ΣΕΠ. 2011

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ**

Αθήνα, 2.9.2011

Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./512

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.379

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Βασίλη Κεγκέρογλου

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 6930/14.7.2011 Αναφορά

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 6930/14.7.2011 Αναφοράς του Βουλευτή κ. Βασίλη Κεγκέρογλου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Τον Μάρτιο του 2008, κατά την εκτέλεση εργασιών του έργου του Οργανισμού Λιμένος Ηρακλείου «Επισκευή, συντήρηση και διαμόρφωση ανωδομής της χερσαίας ζώνης από την πλατεία 18 Άγγλων μέχρι το Λιμενικό Περίπτερο», το οποίο αφορούσε σε εργασίες ανάπλασης του χώρου ανάμεσα στο παράκτιο τείχος του Ηρακλείου και την Λεωφόρο Σ. Βενιζέλου, περιοχή που είναι γνωστή ως «Μπεντενάκι», αποκαλύφθηκαν αρχαιότητες διαφόρων ιστορικών περιόδων και οικοδομικών φάσεων. Σύμφωνα με τον όρο 13 της εγκριτικής ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/ Β1/Φ38/105396/5370/20-12-2006 ΥΑ του έργου προβλεπόταν ότι «σε περίπτωση ανεύρεσης αρχαιοτήτων οι εργασίες θα διακοπούν για τη διενέργεια ανασκαφικής έρευνας, η δαπάνη της οποίας θα βαρύνει τον ΟΛΗ και από τα αποτελέσματα της οποίας θα εξαρτηθεί η συνέχεια των εργασιών». Η ανασκαφή ξεκίνησε με το μόνιμο συνεργείο της 13^{ης} ΕΒΑ από 17/03/2008 έως 15/04/2008. Ο ΟΛΗ ανέλαβε το κόστος δύο ανασκαφικών περιόδων από 17/07/2008 έως 15/11/2008 & από 1/3/2009 έως 10/6/2009.

Η ανασκαφική έρευνα έχει αποκαλύψει, σε ερείπια, ένα κτηριακό σύμπλεγμα με διπλό χαρακτήρα, αμυντικό και λατρευτικό. Έχει αποκαλυφθεί τμήμα οχυρωματικού έργου, πιθανώς πύργου, στο οποίο σε δεύτερη φάση προσκολλήθηκε κόγχη ιερού και μετατράπηκε σε εκκλησία. Λόγω της μεγάλης πυκνότητας τάφων στο δάπεδο του ναού (12) και αρκοσολίων (2) στο βόρειο τοίχο, μπορούμε να εικάσουμε ότι πρόκειται για ταφικό παρεκκλήσι, θεωρία που ενισχύεται από τμήμα της παράστασης της Δευτέρας Παρουσίας. Στην κόγχη του Ιερού διακρίνονται κατά τόπους τμήματα από την παράσταση των Συλλειτουργούντων Ιεραρχών και τμήμα της Βαϊοφόρου στα δυτικά. Η αποκάλυψη τοιχογραφιών είναι σημαντική, καθώς πρόκειται για το δεύτερο σύνολο σε αστικό ναό, μαζί με τις τοιχογραφίες του παρακείμενου ναού του Αγίου Πέτρου των Δομινικανών. Στο δάπεδο του νάρθηκα εντοπίστηκαν ακόμα οκτώ τάφοι και άλλοι εννέα στον εξωνάρθηκα. Σε μια πρώτη απόπειρα ταύτισης του αποκαλυφθέντος αρχιτεκτονήματος, σε χάρτη του Domenico Rossi da Este του 1567 σημειώνεται ανατολικά του Αγ. Πέτρου και προς το

παράκτιο τείχος η St. Catarina ruinata, δηλαδή ήδη κατεστραμμένη το 1567, ενώ σε χάρτη του ίδιου του 1570, δεν σημειώνεται πλέον τίποτα στη θέση αυτή.

Κατά το διάστημα της πρώτης ανασκαφικής περιόδου (2008) η 13^η ΕΒΑ ζήτησε με έγγραφό της (υπ' αρ. πρ. 4443/27-08-2008) από τον ΟΛΗ, ως κύριο του έργου, την έγκριση της δαπάνης κατασκευής προσωρινού στεγάστρου εργασίας, προκειμένου να προστατευθούν τόσο προσωπικό όσο και τα ανασκαφικά σκάμματα με τα ευρήματά τους, αίτημα το οποίο απέβη άκαρπο. Επίσης, πριν από τη λήξη της ανασκαφικής περιόδου του 2009, η 13^η ΕΒΑ, με το υπ' αρ. πρ. 2832/29-05-2009 έγγραφό της ζήτησε από τον ΟΛΗ να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη και ομαλή συνέχεια της χρηματοδότησης της ανασκαφής στο Μπεντενάκι, προκειμένου αυτή να ολοκληρωθεί. Έκτοτε, δεν υπήρξε καμία απάντηση ή ενέργεια από πλευράς ΟΛΗ για την τήρηση των συμβατικών του υποχρεώσεων, παρά την έκδοση νέας ΥΑ (ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Β1/Φ38/45943/1979/03-08-09), η οποία ζητούσε την άμεση ολοκλήρωση των ανασκαφικών εργασιών. Επισημαίνεται ότι λόγω των περικοπών της χρηματοδότησης της Εφορείας στον ανασκαφικό τομέα τα έτη 2010 και 2011, δεν κατέστη δυνατή η συγκρότηση πλήρους ανασκαφικού συνεργείου (1 αρχαιολόγος και 2 εργάτες), ενώ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37, η δαπάνη των ανασκαφών σε δημόσια έργα βαρύνει τον κύριο του έργου.

Παρά τα παραπάνω η Εφορεία, εκτιμώντας το μεγάλο διάστημα διακοπής της ανασκαφής και την ανάγκη ευπρεπισμού του αρχαιολογικού χώρου σε συνδυασμό με την έναρξη λειτουργίας του Ναού του Αγίου Πέτρου των Δομηνικανών από τον Μάιο του 2011 ως επισκέψιμου μνημείου, ήδη από το τέλος Ιουλίου συνεχίζει τις εργασίες με το μόνιμο συνεργείο της, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών στο ναό του Αγίου Φραγκίσκου, που ήταν προαπαιτούμενες για την έναρξη του έργου διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου του Αρχαιολογικού Μουσείου στα πλαίσια του ΕΣΠΑ. Ας σημειωθεί ότι δεν απαιτείται διεύρυνση της ανασκαφικής έρευνας παρά μόνο η διερεύνηση των ταφών, για την οποία δεν προσφέρονται οι χειμερινοί μήνες.

Ως προς τον σωζόμενο τοιχογραφικό διάκοσμο, η Εφορεία, κρίνοντας επιτακτική την ανάγκη προστασίας των τοιχογραφιών από τη στιγμή της αποκάλυψής τους, καταρχήν εφάρμοσε όλα τα προβλεπόμενα άμεσα σωστικά μέτρα συντήρησης και μερίμνησε για την προφύλαξή τους από τις καιρικές συνθήκες και στη συνέχεια προχώρησε στην σύνταξη ειδικής μελέτης για την απόσπασή τους, βάσει της οποίας εκδόθηκε η υπ' αρ. 5170/29-10-2010 Απόφαση. Σύμφωνα με τις οδηγίες της Διεύθυνσης Συντήρησης Αρχαιοτήτων, και μετά τη διασφάλιση των απαιτούμενων κονδυλίων για την προμήθεια των υλικών, η απόσπαση των τοιχογραφιών είχε προγραμματιστεί για το καλοκαίρι του 2011, και πρόκειται να ξεκινήσει την επόμενη εβδομάδα (από 20/7/2011), η δε διαδικασία θα διαρκέσει περίπου ένα μήνα.

Ως προς τα ερωτήματα που θέτει ο κ. Βουλευτής, σας γνωρίζουμε ότι:

Τα αναφερόμενα περί σύλησης τάφων απέχουν μακράν της αλήθειας, και προφανώς περιγράφουν την υποχώρηση των ρηγματωμένων καλυπτηρίων πλακών των τάφων που οφείλεται στο γεγονός ότι τα ανασκαφικά ευρήματα παραμένουν ασκεπή και βρίσκονται σε βάθος 3μ. χαμηλότερα από τη στάθμη της λεωφ. Σοφ. Βενιζέλου. Ως προς την αποκατάσταση του μνημείου στην αρχική του μορφή, η εν λόγω πρακτική, ως γνωστόν αντίκειται τόσο στις κυρωμένες από το ελληνικό κράτος διεθνείς συμβάσεις για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς όσο και στην εθνική μας αρχαιολογική νομοθεσία.

Παραμένει πάντως γεγονός ότι, μετά την ολοκλήρωση των ανασκαφικών εργασιών (της διερεύνησης των τάφων), θα πρέπει να δοθεί μια οριστική λύση, αφενός για την προστασία του κτηριακού συμπλέγματος μέσω στεγάστρου, καθώς οι συνθήκες στην παράκτια ζώνη της πόλης είναι εξαιρετικά δυσμενείς, ειδικά τους χειμερινούς μήνες, και αφετέρου για την ένταξη του συγκροτήματος στον αστικό ιστό και τον ευρύτερο και αρχαιολογικό χώρο Αγίου Πέτρου – Καστέλλας. Για τα θέματα θα πρέπει να μεριμνήσει ο

ΟΛΗ, λόγω των συμβατικών του υποχρεώσεων στα πλαίσια της έργου ανάπλασης της παράκτιας ζώνης, το οποίο έχει μείνει ημιτελές στο σημείο αυτό, σε συνεργασία και με τις υποδείξεις της Εφορείας.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Υπουργείου Πολιτισμού & Τουρισμού
3. ΔΒΜΑ
4. ΔΑΒΜΜ
5. 13^η ΕΒΑ